

A tanulást támogató, fejlesztő értékelés

Gaskó Krisztina

2011. március 16.
A könyvtár-pedagógia módszertana
képzés

Készült Golnhofer Erzsébet
anyagainak felhasználásával

Mit várnak a pedagógusok az értékeléstől?

- Pontos **információ** a tanulók tudásáról és/vagy képességeiről.
- **Minősítési** lehetőség, a tanulók esetenkénti osztályozása.
- **Motiválás**, a tanulók önértékelésének alakítása. Szankcionálás.
- Hatékony információ a tanítás és a fejlesztés **tervezéséhez**.
- **Összehasonlítási** lehetőség tanulócsoporthoz, életkori csoportok között.

És a tanulók?

- Igazságosság.
- Tárgyilagosság.
- Segítőkészség.

Az értékelés funkciói

- Helyzetfeltárás, diagnosztizálás
- Minősítés, szelektálás
- Visszacsatolás: eredményesség és hatékonyság növelése.
- Fejlesztés, támogatás

Az értékelés fajtái: diagnosztikus értékelés

Az adott tanulási/tanítási folyamat elején, ún. bemeneti értékelésként valósul meg.

Funkciója: a tájékozódás, a tanuló előzetes tudásának feltárása, a soron következő tanulási egység(ek) megkezdése előtt. A diagnózis (a helyzetfeltárás) során információk szerezhetők arról, hogy a tanulók milyen feltételekkel, előzetes tudással (motivációval, ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel) kezdik a tanulás adott szakaszát. Ezek ismeretében dönthető el, hogy milyen beavatkozásokra, pótlásokra, fejlesztésekre, korrekciókra stb. van szükség.

Az értékelés fajtái: formatív értékelés

Az adott tanulási/tanítási folyamat közbeni folyamatos tanári/tanulói (ön)értékelésként valósul meg.

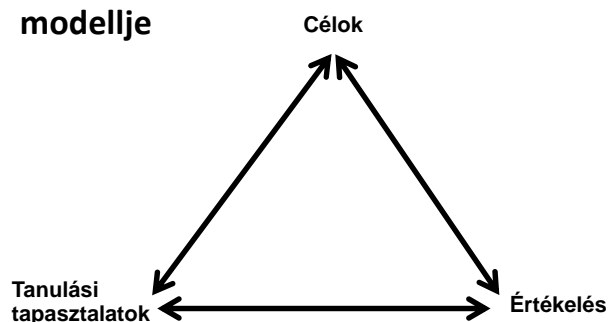
Funkciója: a tanulás/tanítás folyamatszabályozása, önszabályozása, a folyamatos visszajelzés, a fejlesztés. A tanulás/tanítás folyamatának állandó kísérője az eredményes tanulás, az önszabályozó tanulás érdekében. A tudáselemekre, résztudásokra irányulva jelenti a tanulási hibák, nehézségek, tudáshiányok differenciált feltárását, javításuk, pótlásuk szakszerű támogatását, önszabályozását.

Az értékelés fajtái: szummatív értékelés

Az adott tanulási/tanítási folyamat végén történő ún. kimeneti értékelésként valósul meg.

Funkciója: a minősítés a tanulási egységek (tanulási témák, félévek) végén. Arról ad globális képet, hogy egy-egy hosszabb-rövidebb tanulási egység végén (témazáraskor, félév, év végén, iskola befejezésekor, vizsgák alkalmával) milyen mértékben tett eleget a tanuló a követelményeknek.

Tyler értékelési modellje

A fejlesztő, támogató értékelés

- A tanulók tanulásának, fejlődésének **interaktív** értékelése
- a tanulási igények, szükségletek meghatározása és
- a tanulási, tanítási módszerek fentiek alapján történő megválasztása.
- Nem minősítés**, nem összefoglaló értékelés. Hanem:
 - a megtanultak értékelése;
 - a tanulási folyamat értékelése;
 - az értékelés módjának elsajátítása.
- A fejlődés megtervezését, támogatását szolgálja.

A fejlesztő értékelés közelebbről

- Meghatározóak a tanításról – tanulásról vallott nézetek.
- A tanulók bevonása a tanulási célok meghatározásába.
- Támogatni kell a diákokat, hogy megismerjék és megértsék a követelményeket, ezzel is segítve, hogy azok az ő céljaikká is váljanak.
- A diákokat ösztönözni kell az önértékelésre.
- Rendszeres visszajelzések, amelyek ráirányítják a tanulók figyelmét a továbbblépés lehetséges formáira.
- A diákokat meg kell erősíteni abban, hogy mindenki képes a fejlődésre.
- A reflektálás alapvető az értékelés folyamatban a tanárok és a diákok részéről is.

(Black – William, 1999).

Értékelési módszerek

- Szöveges értékelés
- Piszkozat értékelése
- Portfóliók
- Tanulási naplók (a tanuló vezeti)
- Olvasási naplók
- Önértékelő kártyák
- Társ értékelése
- Tanulmányi szerződések
- Stb.

Fejlesztő értékelés a tanulás támogatásában

Az értékelés folyamatának lépései:

- Mit** akarunk értékelni? (feladat, folyamat, kompetencia, fejlődés)
- Miért** akarunk értékelni? (diagnosztikus, formatív, szummatív)
- Ki** értékel? (tanár, diák (ön, társ))
- Hogyan** értékelünk?

A tanulók az értékelés módjához igazítják tanulási módszerüket.

Önértékelés

Melyik tanulási út a legeredményesebb számomra?

Melyek az erős és a gyenge pontjaim?

Mire emlékszem, mit értek?

Milyen céljaim vannak?

Mire kell figyelnem önmagam értékeléskor?

Hogyan oldjam meg a szükséges fejlesztést?

Hogyan tanulok?

Mi késztet gondolkodásomra?

Honnan fogom megtudni, hogy amit csinálok, az jó-e?

Mi kell a fejlődésemhez?

A reflexió

Mit jelent?

Olyan **elemző gondolkodásmód**, melynek során elméleti és praktikus tudásunk felhasználásával keretbe foglaljuk a problémát. A reflexió magában foglalja képességet, hogy válasszunk és választásunkért felelősséget vállaljunk.

Mire jó?

- Tudatosítja a fejlődést.
- Ösztönzi a folyamatos önmonitorozást.
- A problémákra mint megoldásra váró kihívásokra tekint.
- A tanulási (tanítási) folyamat tervezésében segít.
- A folyamatos önfejlődés feltétele és záloga!
- Pedagógusként megvédi a kiégéstől!

Kulcs kártya

Portfólió

Mit jelent?

- munkák célirányosan rendezett gyűjteménye,
- az idők során előforduló különböző kontextusokban készül,
- tanári és diák általi **reflexióval** párosul.

Mire jó?

- gazdagítja az együttműködést,
- a diák tanulásban való előrehaladásáról ad képet,
- a tanuló által végzett **önértékelés**: saját fejlődésének és sikereinek tudatos megfigyelése,
- bizonyítékot tartalmaz arra, hogy a diák teljesítette a kitűzött tanulási célokat,
- a **tanári eredményesség értékelése**.

6. sz. munkalap: A
7. sz. munkalap: Tanulási napló
10. sz. munkalap: Önértékelő táblázat

Gondolkodás		Feladatomból	Mikor kell elkészülni?	Mikor készült el?
Név:	Osztály:	Hétfő		
A tanulásnak különböző útjai a HOGYAN LEHET? táblázatban.		Kedd		
Amikor egy lány meg akar tudni, akkor		Szerda		
A tanára azt ajánlotta egy fiúnak, hogy		Csütörtök		
Ha valaki minél többet akar meg		Péntek		
A diák előadása legközelebb mert		Programjaim:		
Az osztály táblázat segítségével		Korábbi céljaimból mit értem el:		
A fiú is látja, hogy gesztus, mert		Figyelmem kell rá:		
		Amit el szeretnék érni:		
		Szülő megjegyzései:		

Már tudom:	Amit szeretnék megismerni, megtudni:	Az út, ahogy a tanuláshoz tervezem:	Ahonnán tudni fogom, hogy tudom:

A fejlesztő, támogató értékelés eredménye

• Mit tanul meg a diák?

- Reflektálni a munkára, önmagára, társaira.
- Reflektálni saját tanulási folyamatára.
- Önszabályozott tanulást.

• Mit tanul meg a pedagógus?

- A célok tervezésével a tanulást támogatni.
- Együttműködni a tanulásban érintettekkel.
- Felhasználni a tanulási teljesítményeket a fejlődés támogatásában.